

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CHelsea 3-3878

No. 86. — Štev. 86.

NEW YORK, MONDAY, APRIL 13, 1936. — PONDELJEK, 13. APRILA, 1936

Volume XLIV. — Letnik XLIV.

TURŠKA VLADA JE SKLENILA UTRDITI DARDANELE

Jamščina štirih velesil je ne more zadovoljiti

MALO DELAJO, DOSTI GOVORE

V Zenevi se ne morejo zediniti glede Porenja in abesinske vojne. — Odbor trinajstoric skuša vojno končati.

ŽENEVA, Švica, 12. aprila. Evropski državniki imajo čez Veliko noč priložnost razmisлити o tem, kaj misli Italija z vprašanjem: "Ali želite navzočnost Italije?"

To vprašanje je stavil Mussolinijev zastopnik baron Pompeo Aloisi angleški, francoski in belgijski delegaciji.

Delegati teh treh držav so sestali v namenu, da sklenejo, kaj jim je napraviti glede Porenja. Toda niso prišli do nikakega zaključka. Nato je sledila seja odbora trinajstoric. Angleški zunanji minister Eden je navedel dokaze, da se Italijani proti Abesincem poslužujejo strupenih plinov. — Eden je zahteval, da odbor trinajstoric ostane v zasedanju, dokler Italija in Abesinija ne prične govoriti o miru. Slednji pa je Eden privolil v kompromis, da se seja odbora odloži do četrtka, v tem času pa bo predsednik odbora Salvador de Madariaga skušal pridobiti Italijo in Abesinijo, da se prične pogajati za mir.

Nevarnost je, da pride med Anglijo in Francijo do diplomatskega spora, ker Anglija zahteva, da Liga z novimi sankcijami prisili Mussolinija, da preneha z vojevanjem v Abesiniji. Francija je proti novim sankcijam, ker hoče imeti Italijo za prijatelje, da ji pomaga proti Nemčiji zaradi Porenja.

Za prihodnjo sredo pa je sklicana konferenca generalnih štabov Anglije, Francije in Belgije v Londonu. Generalni štabi bodo izdelali načrt za skupni nastop proti Nemčiji, ako bi napadla Francijo ali Belgijo.

RUSIJA IN JAPONSKA PROTESTIRATA

MOSKVA, Rusija, 12. apr. — Ruski zunanji podkomisar Boris Stomonjakov je japonskega poslanika Tamekici Oto opozoril na nov obmejni spopad blizu železniške postaje v Pogranicnaji. Stomonjakov pravi, da so mančukvanski in japonski vojniki vpadli eno miljo v sovjetsko ozemlje. Ruska straža jih je pozvala, da se vstavijo, toda Japonci in Mančukvanci so ustrelili, nato pa zbežali.

Poslanik Oto pa je rekel, da so ruski vojniki vpadli v Mančukvijo in so ubili tri japonske vojake.

"BRUNOVO IME TREBA OPRATI!" PRAVI VDOVA

Kaznilniški ravnatelj je izročil vdovi Hauptmannovo lastnino. — Dobila je tudi \$200.

TRENTON, N. J., 10. apr. — Ana Hauptmann, vdova Bruno Richarda Hauptmanna, ki je zaradi odvedbe in umora Lindberghovega sina umrla na električnem stolu, je prišla v državno kaznilnico po osebno lastnino svojega moža.

Prejela je več knjig, med njimi sveto pismo in dve verski knjigi v nemškem jeziku, dva zvezka o astronomiji in Hauptmannov zapisnik o pričevanju v procesu v Flemingtonu. Poleg tega je tudi dobila Hauptmannovo obleko in \$200 ki jih je Hauptmann prejel v smrtni celici. Ta denar mu je bil poslan v majhnih čekih od ljudi, ki so hoteli imeti njegov podpis.

Mrs. Hauptmann se je kaznilniškemu ravnatelju Marku O. Kimberlingu kot stražnikom zahvalila za lepo ravnanje, katerega je bil njen mož deležen, odkar je bil v smrtni celici. — Pred svojim odhodom iz Trentona je rekla, da bo ostala v Združenih državah, da opere Richardovo ime.

Nek uslužbenec kaznilnice je prinesel dve vreči Hauptmannovih stvari in jih zložil v avtomobil, ki je stal pred kaznilnico. Med temi stvarmi je bilo tudi 25 fotografij Hauptmannove žene in sina. Med čeki, ki so bili poslani Hauptmannu in so bili izročeni njegovi vdovi, jih je nekaj, ki so prišli prepoznano, da bi jih Hauptmann podpisal.

OROŽJE PROTI STAVKARJEM

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Senadni delavski odbor je izvedel, da so industrijska podjetja nakupila velikansko množico solznilnih bomb, strojne in drugega orožja za uporabo proti stavkarjem.

Uslužbenec National Labor Relations Board Heber Blaukenhorn je pričal, da so v letih 1934 in 1935 razne tovarne nakupile orožja za več tisoč dolarjev. Fordove tovarne v Detroitu so polne vohunov in detektivov, ki skušajo preprečiti mijsko delovanje.

VELIKA NOČ V MOSKVI

MOSKVA, Rusija, 12. apr. — Velikonočni obredi so se vršili v vseh 36 cerkvah Moskve brez oviranja komunistične stranke.

Opolnoči so bile vse cerkve polne in so verniki v procesijah šli okoli cerkve.

CALLES OSTANE V ZDR. DRŽAVAH

Calles sme ostati v Zdr. državah eno leto. — Zdržati se mora vsakega političnega delovanja.

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Naselniški urad nana, da je državni department dovolil generalu Plutarco Elias Callesu, ki je bil izgnan iz Mehike, da eno leto ostane v Združenih državah. — Vendar pa se mora za časa svojega bivanja zdržati vsakega političnega delovanja.

Ravno tako je dovoljeno ostati eno leto v Združenih državah Callesovim tovarišem Luis N. Moronesu, Luisu Leonu in Manuelu Ortega, ki so bili tudi izgnani iz Mehike. Callesovemu sinu Alfredu je bilo dovoljeno ostati 30 dni.

BROWNSVILLE, Tex., 12. aprila. — Mehška naselniška oblast ne dovoli Callesovemu sinu Alfredu, ki je spremil svojega očeta v izgnanstvo, da bi se vrnil v Mehiko.

Ko je mladi Calles hotel stopiti v aeroplan, da se ž njim odpelje v Mehiko, je prišel na letališče mehški naselniški urad ter je Callesu kratko naznanil:

"Imamo naročilo, da vse držimo izven Mehike."

Calles je nato takoj brzojavno naprosil notranjega ministra Silbano Barba Gonzaleza, da mu dovoli, da se vrne, da uredi svoje posle.

MEXICO CITY, Mehika, 12. aprila. — Policija straži hišo bivšega predsednika generala Plutarco Elias Callesa, da se je ne bi polastili socialisti.

Okoli 50 delavcev, ki so člani mehške delavske federacije, je skušalo polastiti se Callesove hiše, toda policija jih je razgnala.

Odkar je bil Calles na odredbo predsednika Lazaro Cardenas izgnan iz dežele, Callesovi nasprotniki razpravljajo o tem, kaj naj store z njegovimi velikimi posestvi.

Radikalni socialisti so v poslanski zbornici zahtevali, da vlada zapleni vsa Callesova posestva.

VOJAKI REŠILI ČRNCA

DANIELSVILLE, Ga., 12. aprila. — Vojaštvo je pred razjarjeno množico rešilo 45 let starega črnca Lint Shawa, ki je napadel neko belo dekle. Okoli 150 mož se je zbralo okoli kaznilnice in so v zid že izkopali veliko luknjo, ko je sodnik Berry Moseley prišel in ljudi svaril pred nasilstvom. Nato je sodnik iz Gainesville poklical vojaštvo, ki je takoj dospelo v vojaških avtomobi-

POSLANIK HOESCH UMRL V ANGLIJI

Vsled velikega napora je zadela srčna kap. Ni bil pristaš nazijske stranke.

LONDON, Anglija, 12. apr. — Nemški poslanik dr. Leopold Gustav von Hoesch je ne nadoma umrl za srčno kapjo v svojem stanovanju v poslaništvu. Star je bil 54 let.

Odkar je Hitler poslal v Porenje vojaštvo, je imel Hoesch z raznimi državniki mnogo konferenc, ki so ga zelo izmučile.

Skozi štiri leta, odkar je bil von Hoesch poslanik v Londonu, se je neumorno trudil za boljše prijateljstvo med Nemčijo in Anglijo, četudi se ni strinjal z nazijskimi načeli.

Von Hoesch je bil samec in zelo bogat. Mogel bi pustiti svojo diplomatsko službo, toda je ostal na svojem mestu iz ljubezni do domovine.

BREZPOSELNI V BELI HIŠI

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Okoli Bele hiše je korakalo okoli 500 brezposelnih, pet njihovih voditeljev pa je prišlo v predsednikov urad in so predložili prošnjo, da vlada določi za reliefna dela 6 bilijonov dolarjev.

Delegati so zagrozili, da bo prišlo poleti več tisoč brezposelnih, ako do tedaj ne dobe dela.

Ko so korakali proti Beli hiši, so klicali: "Dajte bankirjem podporo, mi pa hočemo delo!"

SODNIK HUGHES STAR 74 LET

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Predsednik zveznega najvišjega sodišča Charles E. Hughes je v soboto dopolnil svoje 74. leto.

Na prošnjo časnikarskih poročevalcev, da bi za svoj rojstni dan podal kako izjavo, je rekel:

"Ne brigam se za koledar in ne moram govoriti o svojem rojstnem dnevu."

Navzlic svoji visoki starosti Hughes ni zamudil še niti ure v svoji službi, odkar je od leta 1930 predsednik najvišjega sodišča. Na to mesto ga je imenoval predsednik Hoover.

Dopolodne je Hughes delal na svojem domu, opoldne pa je šel v palačo najvišjega sodišča, kjer je imel običajno sobotno konferenco s svojimi tovariši.

Vojaki so obkolili kaznilnico in so črnca odpeljali v Athens, Ga.

NAPAD NA SOVJETSKO AGENTURO

Štirje Japonci so od časnikarskega poročevalca zahtevali, da zapusti deželo. — V boju z Rusi je padel en japonski častnik.

MOSKVA, Rusija, 10. apr. — Ruska uradna poročevalska agentura "Tass" je objavila brzojavko, ki pravi, da so štirje razburjeni Japonci vdrli v njen urad v Tokio in da so pozvali njenega poročevalca, da v imenu japonskega naroda zapusti deželo.

Poročevalec je poklical policijo, kateri se je posrečilo nasilneče pregovoriti, da so odšli iz poslopja. Predno pa so Japonci odšli, so rekli, da se bodo zopet vrnil po poročevalcev odgovor.

Poročevalci, ki so prišla v Moskvo, so Japonci ruskega poročevalca nagovorili "s pretilnim glasom" in ga dolžili, da je pošiljal napačna poročila in da je sovražnik Japonske.

Bivši ministrski predsednik republike Zunanje Mongolije Gendum, ki je 27. marca za nedoločen čas dobil dopust, je došel v Moskvo. Ž njim je prišla njegova družina in več uradnikov.

Uradno je bilo sporočeno, da je Gendum prišel v Rusijo iz zdravstvenih ozirrov. Gendum je 12. marca podpisal rusomongolsko pogodbo za medsebojno vojaško pomoč v glavnem mestu Ulan Bator ter je nato zaprosil za dopust. Kot vzrok je navedel slabo zdravje.

TOKIO, Japonska, 10. apr. Poročevalce japonske časnikarske agenture "Domei" poroča iz Harbina v Mančukuo, da je bil pri spopadu z ruski vojniki v bližini Suifenho ubit en japonski častnik.

Do spopada je baje prišlo na mančukvanski strani meje. — Najbrže so na obeh straneh ob istem času pričeli streljati.

ROMUNSKA ZA ZRAČNO OBRAMBO

BUKAREŠTA, Romunska, 12. aprila. — Romunska vlada je naznanila, da je poslanska zbornica dovolila za prihodnje leto izdatkov v znesku 2,600,000,000 lejev. Polovica te vsote je namenjena za zračno obrambo.

ITALJANSKI GENERAL SE JE UBIL

RIM, Italija, 12. aprila. — General Mario Beltrami, ki je bil star 43 let, se je ubil, ko je njegov aeroplan treščil na tla na Lonate Pozzolo letališču.

KO JE BILA SKLENJENA USODNA POGODBA, JE BIL POLOŽAJ V EVROPI POVSEM DRUGAČEN

Turčija je naprosila Ligo narodov za spremembo mirovne pogodbe. — Utrditev morske ožine je neobhodno potrebna. — Položaj ob Črnem morju je zadovoljiv, dočim je v Sredozemlju skrajno resen. — Zajamčena kolektivna varnost deluje prepočasi.

WASHINGTON, D. C., 12. aprila. — Tukajšnje turško poslaništvo je danes objavilo besedilo note, ki jo je poslal turški vnanji minister vsem onim državam, katere so podpisale leta 1932 pogodbo v Lausanne.

V noti je rečeno med drugim: — Ko je Turčija leta 1923 podpisala v Lausanne pogodbo glede morske ožine, odredila demilitarizacijo Dardanel ter dovolila vsem ladjam prosto pot skozi to morskoožino, je nudi splošen položaj v Evropi tako z vojaškega kot s političnega stališča povsem drugačno sliko.

Takrat je bila Evropa jako blizu razorožitvi. Sile na kopnem, na morju in v zraku so bile znatno manjše. Turčija je pogodbo podpisala, ker ji je bila obljubljena varščina, toda ta varščina je postala za ieti nezadostno.

Izza onega časa se je položaj ob Črnem morju zadovoljivo razvijal, dočim se je položaj v državah mejnih na Sredozemsko morje, skrajno poostiril.

Vse mornariške konference, so stremele po večjem oboroževanju, in države so začele tekmo-rati med seboj, katera bo zgradila močnejše in uspešnejše brodovje.

Jamščine so vsled tega izgubile svojo veljavo, in zopetno oboroženje Dardanel je potrebno.

Politične krize so jasno pokazale, da obstoječi politični stroj splošne varnosti prepočasi deluje.

ŽENEVA, Švica, 12. aprila. — Turška vlada je pri Ligi narodov vložila prošnjo za spremembo določb lausanske mirovne pogodbe, po kateri je prehod skozi Dardanele odprt vsem ladjam in o-brežje demilitarizirano.

Noto, čije vsebina je bila že prej sporočena Angliji, Bolgarski, Franciji, Grški, Italiji, Japonski, Romunski, Jugoslaviji in Rusiji, je podpisal turški zunanji minister Tefvik Ruždi Aras in prosil, da je vročena vsem delegatom pri Ligi narodov.

Okolščine, ki so neodvisne od volje lausanskih podpisnikov so povzročile, da določbe, ki so bile postavljene v dobri volji, niso izvršljive, — pravi turška nota ter dalje zatrjuje, da je ta zadeva za celo turško republiko življenskega pomena.

Jamščina štirih velesil zaradi sedanjega političnega položaja ni zanesljiva in ne more varovati Turčije pred zunanjo nevarnostjo, vsled česar smatra Turčija za potrebno, da na obeh straneh morske ožine zgradi utrdbe. Turška vlada pravi, da je bila pogodba sklenjena v času, ko je bila Evropa na poti razorožitve in da so štiri velesile obljubile, da bodo branile Dardanele, kadar bi bilo potrebno. Sedaj pa je nastala napetost v Sredozemskem morju in države še vedno bolj oborožujejo.

Zajamčena kolektivna varnost deluje prepočasno in če nenadoma izbruhne vojna, je Turčija izpostavljena največji nevarnosti na najbolj ranljivi točki.

"Glas Naroda"
(A Corporation)
Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 West 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	\$6.00	Za New York za celo leto	\$7.00
Za pol leta	\$3.00	Za pol leta	\$3.50
Za četrt leta	\$1.50	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
		Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izveniš nedelj in praznikov

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznači, da hitreje najdemo nastovalka.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3-3878

SOCIALNO ZAVAROVANJE

Če delavec ali nameščencec, ko postaneta nesposobna za delo zaradi nesreče, bolezni, starosti ali onemoglosti izgubita zaslužek, sta izgubila vse.

Zivljenje jima postane grenko, trpko, mučno, prav tako tudi za delavcevo in nameščencevo ženo in otroke. Ta usoda, ki so jo deležni široki sloji delovnih stanov, je največja zavora za dobro organizacijo in največje netivo za socialni nemir.

Ne samo socialna pravičnost, tudi politična modrost je začela iskati rešitve iz tega perečega socialnega vprašanja.

Izkušnje so pokazale, da so popolnoma brez pravega rezultata poizkusi, da se soc. vprašanje reši s pomočjo varčevanja in s pomočjo privatne dobrodelnosti.

Prostovoljno zavarovanje je sicer pokazalo nekaj boljših uspehov, vendar pa težkega socialnega vprašanja ni moglo v kaki večji meri rešiti. Edino obvezno zavarovanje, ki v zadnjih desetletjih obsega vedno večje teritorije, je možno, da soc. vprašanje reši v zadovoljivi obliki.

Socialno zavarovanje dela danes v treh smereh: daje odškodnine, zdravi posledice bolezni in nesreč, onemoglim, starim delavcem in nameščencec daje možnost, da sploh žive.

Danes je na vsem svetu okrog 400 zakonov o obveznem zavarovanju delavcev in nameščencev, vstevši zakone o obvezni državni pokojnini starih in onemoglih ljudi, ki ne plačujejo nobenih prispevkov.

V obveznem zavarovanju za primer bolezni in materinstva je na vsem svetu zavarovanih 90 milijonov ljudi.

Za primer onemoglosti, starosti in smrti je zavarovanih 100 milijonov delavcev, od 1. januarja 1937, ko bo stopil novi zakon v Ameriki v veljavo, bo za starost zavarovanih 125 milijonov delavcev.

Zavarovanje za primer nezgode obsega še večje število zavarovancev, vendar pa o tem številu ni točnih podatkov, ker se v posameznih državah ne plačujejo prispevki po številu zavarovanih delavcev, temveč le po izplačilu izplačanih zaslužkov.

To so velikanske številke, katere dokazujejo, da ne more nobena stvar zaustaviti tega stalnega in hitrega napredka v socialnem zavarovanju.

DENARNE POSILJATVE

Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu.

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Za \$ 2.75	Din. 100	Za \$ 9.25	Lir 100
\$ 5.25	Din. 200	\$ 18.75	Lir 200
\$ 7.25	Din. 300	\$ 44.00	Lir 500
\$ 11.75	Din. 500	\$ 87.50	Lir 1000
\$ 23.50	Din. 1000	\$ 174.00	Lir 2000
\$ 47.00	Din. 2000	\$ 348.00	Lir 4000

KEE SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMENBI GORI ALI DOLI

Na izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodila v dinarjih ali lirah dovoljujemo še boljše pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIN

Na izplačilo \$ 5.— morate poslati	\$ 5.75
\$ 10.—	\$ 10.50
\$ 15.—	\$ 15.—
\$ 20.—	\$ 21.—
\$ 25.—	\$ 26.—
\$ 30.—	\$ 31.50
\$ 35.—	\$ 37.—
\$ 40.—	\$ 42.50
\$ 45.—	\$ 48.—
\$ 50.—	\$ 53.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.

NUJNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO PO CABLE LETTER ZA PRISTOJIBO \$1.—

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
"Glas Naroda"
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

CIGANKE SLEPARIJO LAHKOVERNE LJUDI

PTUJ, 28. marca. — V ptujski okolici so se spet pojavili eiganji in peharijo lahkoverno ljudstvo. Te dni so se zglasile eiganke Ana, Terezija in Marija Sarkozejeve pri posestniku Mariji Kuharjevi na Grajeni ter ji natvezle, da bodo s čarovnijo obvarovale živino vsake bolezni. Izvabile so od posestnice 99 Din ter zahtevale, da jim da lonce. Denar so eiganke dale v lonce in se je ena izmed njih z njim napotila okoli hleva ter med potjo mrmrala nerazumljive besede. Ciganke je morala gospodinja na tej poti spremljati tako da sta bili med tem časom ostali dve eiganke sami v hiši. Ko je ciganke čarovnijo opravila, je naročila gospodnji, da mora lonce postaviti v omaro, ki mora ostati zaklenjena. Nato so vse eiganke izginile. Ko je gospodinja čez nekaj časa le pogledala v omaro, je doznala, da je bila osleparjena. Izginil je denar in z njim vred razna obleka. — Iste eiganke so hotele poizkusiti svojo srečo še pri šiviji Kolarjevi Mariji v Rogoznici pri Ptuj. Šivilja jih ni hotela sprejeti, vendar so bile eiganke tako nadležne, da so se same vsilile v sobo in v njej enostavno previjale svoje otroke. Šivilja se je med tem le za trenotek odstranila iz sobe a po odhodu eiganke je šele opazila, da so jo ženske okradle.

EDVARD, KI JE LANI UBIL NEKEGA CIZLA IN BIL ZA TA ZLOČIN OBDOJEN NA SEDEMMSEČNO JEČO, TODA JE BIL 9. MARCHA LETOS POMILOŠČEN.

Do uboja je prišlo v nekem skrivnem vinotoku. Že vinjeni sta se začeli pripraviti Grmovškova in Petaučičeva družba. Tudi Petaučič je bil prepirljive narave. Naenkrat sta skočila Grmovšek in Petaučič drug v drugega. V tem trenutku je Grmovšek zabolnel nasprotnika z žepnim nožem v vrat, da mu je prerezal žilo odvodnico. Petaučič je silno krvavel in mu ni bilo več pomoči. Izlilnil je v teku 10 minut. Orožništvo iz Dobove je zločinca aretiralo in bo okoliica menda za dalje časa rešena tega nevarnega nasilneža.

KMETICE SO NAPADLI

KOČEVJE, 2. marca. — Vsako sredo in soboto je v Kočevju sejem. Ta dan prinese kmetice iz vse okolice pridelke na trg. Kmetice pridejo po 20 ali še več kilometrov daleč, da vnovčijo, če tudi za majhen denar, svoje pridelke. Tako so prinesle pred par dnevi jajca na kočevski trg od Himj. Pa so se šele pozno popoldne vračale domov. Tako so proti večeru prišle v samotni gozd, kjer so jih naenkrat napadli trije maskirani roparji. Zahtevali so od preplašenih žensk denar. Najpogumnejša med njimi se je branila, pa so jo napadaleci vrgli na tla in jo neumljeno pretepli. Reve so bile okrađene vsega zaslužka, ki so ga krvavo prislužile.

POŽAR

KOČEVJE, 24. marca. — V Slovenski vasi pri Kočevju je včeraj ponoči izbruhnil požar, ki je vpepelil hišo in gospodarsko poslopje. Ko je odhajal okrog 3. zjutraj na delo cestar Krainer, je opazil, da se iz oštršja hiše posestnika Rebiča v Slovenski vasi kadi. Takoj se je tudi že pokazal ogenj. Cestar je pričel klicati na pomoč. Hitro je stekel k hiši ter prebudil najprvo domače, ki so v hiši prav trdno spali. K sreči se požar ni hitro razširil tako, da so vsi domači pravočasno pobegnili iz hiše.

NA MRTVAŠKEM ODRU OKRAĐENA

MARIBOR, 26. marca. — Ko je ležala pečarjeva žena Antonija Kropcejeva na mrtvaškem odru, so številni kropileci opazili, da so ji drugi dan izginili lepi zlati uhani, ki jih je vedno nosila, ko je bila živa. Okoli pokojnice se je smukala neka rdečelaska, ki je najbrž izrabila ugoden trenutek, ko je moral mrlški paznik Stepihar k pogrebu inž. Ogrinca. Verjetno je, da je takrat pokojnici odzela uhane.

UBOJ V SKRIVNEM VINOTOČU

DOBOVA, 31. marca. — V Piršenbregu v občini Globokom pri Brežicah je bil pred dnevi ubit Petaučič Miha, star 33 let in oče treh otrok. Ubijalec je znan pretepač Grmovšek

POLKOVNIK RAFAEL FRANCO

ki so ga vojaški revolucionarji imenovali za začasnega predsednika republike Paraguay. Združene države so že priznale njegovo vlado.

"GLAS NARODA"
pošiljamo v staro domovino. Kdor ga hoče naročiti za svoje serodnike ali prijatelje, to lahko stori. — Naročnina za stari kraj stane \$7.— V Italijo lista ne pošiljamo.

OROŽJE PROTI PODMORNICAM

Kakor smo na kratko poročali, je v angleški spodnji zbornici poslanec Somerset de Chair podal senzacionalno izjavo, ki bo v bodoče preprečila vsako podobno "obleganje." Velike Britanije po podmornicah, kakšno je bilo mogoče že v svetovni vojni. Vsaka podmornica, ki bi se približala novemu orožju, bi se predala nevarnosti temeljitega uničenja. O tej Somersetovovi izjavi so si belili glave vsi, ki jih zanimajo priprave za bodoče vojne. Slišati je bilo najbolj fantastične domneve. Sedaj je prišlo iz krogov britskih pomorskih strokovnjakov pojasnilo k tej stvari. Angleži so zelo izpopolnili metode, po katerih se da s pomočjo brezžičnih valov ugotoviti natančni položaj kakšne podmornice. Te metode so uporabljali že prej, učinkovite pa so bile le za manjše daljave, dočim onemogočajo po novem vsako neopazno približanje podmornice na daljavo, ki je za izstrel torpeda praktično uporabna. Moderen torpedo se izstrelil lahko na oddaljenost čez 9000 m. Na to daljavo pa je seveda že skoraj izključeno, da bi zadel svoj cilj. Z brezžičnimi iskalnimi aparaturnami, ki so jih namestili na angleške vojne ladje, pa je mogoče ugotoviti točni položaj podmornice na še večjo daljavo. Če pa danes točno vedo, kje je kakšna podmornica, je ni več težko uničiti s topovskimi streli ali z letalskimi bombami. Dostaj so imele podmornice še kakšno možnost, da se približajo ladji in jo uničijo, preden bi jih kdo opazil, odslej to ne bo več mogoče. Moderne vojne ladje bodo tako rekoč opremljene z nevidno mrežo na daljavo 10 in več kilometrov, ki bo reagirala na vsak sovražnikov poskus približanja. Podrobnosti o novih iskalnih aparaturnah pa so seveda skrivnost britskih mornariških oblasti.

Naši v Ameriki

BOJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Poročano je bilo o nesreči, ki je zadela rojaka Antona Veharja v Bellairu, O., kateremu je voda uničila imetje. To pa ni bilo zadosti. Zadnje dni je Vehar izgubil tudi najstarejšega sina, ki si je sam vzel življenje. Povodnj je tudi sinu uničila pohištvo in naredila mu je toliko škode, da je mladi Vehar obupal. Zapustil je ženo in hčerko.

Žalostno vest je sprejel znan newyorški rojak Jacob Pichler iz Domžal, da mu je 29. marca umrla mati Mana Pichler, stara 64 let. Zapuščena trisino; enega tukaj, dva pa v starem kraju.

V Cliff Mine, Pa., si je Ferdinand Pregelj, star 57 let in doma iz Št. Lamperta pri Litiji, 1. aprila pretrgal nit življenja. Zapuščena žena, dva sinova, dve hčeri in dve sestri, v starem kraju pa sina in brata. Vzrok smrti je bila srčna hiba.

V Clevelandu je umrla po dolgi in mučni bolezni Marija Gruden, rojena Brežek. Umrla je v visoki in častitljivi starosti 86 let. Ranjka je bila vdova zadnjih 18 let. Rojena je bila blizu Ljubljane. V Ameriki je bivala 21 let.

V sredo je umrl v Clevelandu v visoki starosti 80 let rojak Anton Krušič. Zapuščena sina, eno hčer pa v Braziliji. V Ameriki se je nahajal 33 let. Ranjki je bil vdovec. Doma je bil iz vasi Razdrto, fara Hrenovce pri Postojni.

Dne 4. aprila sta se v Pierce W. Va., pri delu v premogovniku skupaj ponesrečila Joe Slogar in njegov sin. Očeta je na mestu ubilo, sin se pa nahaja v bolnišnici v Elkensu. Pokojnik, ki je doma iz Primorja, zapuščena veliko družino.

V bolnišnici v Litchfieldu, Ill., je 5. t. m. po težki operaciji umrl Joe Ferjančič, star okrog 50 let in doma iz Šemlakov pri Vipavi. Kot kovač po poklicu je skoro 25 let delal v kovačnici pri premogovniku Panami, živel pa je na farmi pri Washvillu.

NAROČITE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAB.

Peter Zgaga

— O čem boste danes pridigovali, gospod župnik? — je vprašal cerkveni ključar. — Danes bo pridiga o varčevanju. — Hm, o varčevanju! — se je začudil ključar. — No, potem je pa bolje, če napravimo pred pridigo kolekto.

Neki učencjak je začel po nosu presojeti značje raznih ljudi. In tako je doznal, da je tisti človek, ki ima dolg in špičast nos, jako radoveden. — Jaz sem pa nasprotno doznal, namreč, da je bil tisti človek, ki ima potlačen nos, pred kratkim preveč radoveden.

Časi so se menjali. Ljubezen je vedno ista, toda navade so drugačne. — Če je šel pred leti fant obiskat svojo oboževanko ter je videl luč v njenem oknu, je vedel, da se že s kom drugim zabava.

Sklonil je glavo in žalosten odšel. — Kaj pa danes? No, danes je narobe. Ako je okno njene sobe temno, predobro ve, da se v temni sobi s kom drugim zabava.

Žalosten skloni glavo in se molče odpravi domov. — Sprla sta se, in ona je sklenila, da ga zavedno zapusti. — Bila sta sicer šele leto dni poročena, toda v nekaterih zakonih se že po enem letu dogajajo taki slučaji.

Pospravila je par židanih cunjic v kovček, stopila k možu, udarila s peto ob tla rekoč: — Daj mi denar za vožnjo. — Bom šla k materi.

Mirno ji je odšel sedem dolarjev in trideset centov. — To ni dovolj, — se je vzpenila. — Kolikor mi je znano, — je rekel mirno, — ni vožnja več kot sedem dolarjev in trideset centov.

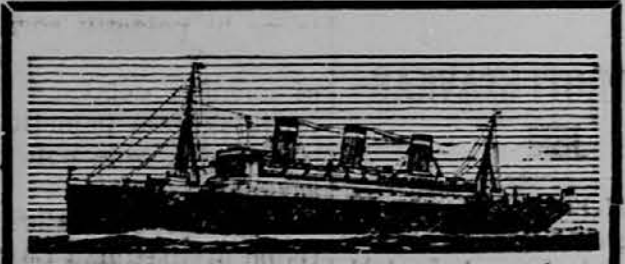
— Pa za nazaj? — je siknila. — Italijanska vlada je prepovedala slovenskim starišem dajati otrokom stara slovenska imena. Le z italijanskimi imeni jih je treba krstiti. — Ime je stranska stvar. Mož je vse.

Dobe se ljudje, ki se pišejo Hrast, pa so strahopetci prvega reda. — Človek po imenu Palček je v našem kraju z golimi rokami tri žandarje omlatil. — Ena najbolj narodnih slovenskih rodbin v Postojni ima laško ime — Paternost.

Eden največjih Strossmayerjev. — Eden največjih fašističnih kričavev na Primorskem ima slovensko ime. Piše se Bombig (Bambič).

Poznam fanta, ki je res fant, da mu ga ni para. Matere in hčere ga imajo enako rade. Dekleta se kar pulijo zanj. On je pa mrzel ter išče in izbira. — Zadnjič se mu je zdelo, da je nekaj pravega izbral. — Zgledal se je v evrsto dekle, polno lepote in življenja. Ona je vedela, da jo ima rad in je nestrpno čakala, kdaj ji bo kaj sprožil o ljubezni.

Nekega večera se je ojunail in ji rekel: — Rad te imam. Po pravici ti povem, da te imam rad. In poročil bi se s teboj, če bi me hotela. — Ona mu je kar omahnila v naročje rekoč: — Oh, tako se mi dopadeš, da bi najraje imela tri tako kot si ti.

Ste namenjeni v Evropo?

Kdorkoli želi potovati letos v domovino, za stalno, ali le na začasni obisk svojcev, naj vsakakor piše po naša navodila za potovanje in prepričal se bo, da bo za mal denar udobno in hitro potoval.

Slovenic Publishing Company
TRAVEL BUREAU
216 West 18th Street
New York, N. Y.

KRATKA DNEVNA ZGODBA

ARKADIJ BUHOV:

SREČNO NAKLJUČJE

Prometni stražnik Peter Mihajlov je hitel k svoji nevesti Sonji, da bi se z njenim očetom domenil o skorajšnji poroki. Oče je prišel v mesto prav za prav sahno zato, da bi spoznal svojega bodočega zeta.

“Glej, pa se mu prikupiš, golobček!” je rekla nevesta.

“To ni tako lahko,” je dejal žalosten Peter. “Morda mu ne bom simpatičen.”

“Neumnost,” se je smejala nevesta. “Meni si bil všeč na prvi pogled.”

“Nu dobro, poskusim. Toda kaj naj le govorim z njim!”

“Ti moj ljubi bog, ne bodi vendar neumen. Poveš mu — skratka — ljubim vašo hčer — brez nje ne morem živeti — ona me ima takisto rada — vzela bi se. Saj vendar nimate ničesar proti temu. To je vse. Je to res tako težko?”

“Ni,” je odvrnil Peter veselo in poljubil svojo malo ljubko nevesto.

Toda čim bolj se je bližal domu, kjer je stanovala njegova izvoljenka, se ga je letoval vse večji nemir. Naposled je bil le pred vrati in je prav boječe pozvonil. Sonja mu je takoj odprla, ga v naglici poljubila, vzela skatljico z bomboni, ki jih ji je prinesel ter ga narahlo potisnila v sobo. V kotu je stal star, majhen in debel mož s črnimi brkami.

“Očka,” je dejala dekle, “to je moj Peter. Pogledaj, ali ni lep fant?”

Stari mu je podal roko in rekel:

“Tako, tako. Prometni stražnik? Kar sedi. Sonja, lu! Rad bi si tega tvojega ženina dobro ogledal.”

Zažarela je elektrika. Starec je ženina pozorno ogledoval in naenkrat zavpil:

“Aaa, to si tedaj ti golobček? Sedaj pa le sem one tri rublje, pa kar hitro!”

“Kakšne tri rublje?” se je začudila Sonja.

“On že samo dobro ve, v čem je stvar,” je pripomnil oče suho.

“Da, vem,” je s trdim glasom zakričal Peter. “Nisem jih pobral zase. Ko zapiskam in zakričim: ‘Dol! Skakati v voz med vožnjo je prepovedano!’ mora vsakdo poslušati, ne pa se skrivati v voz. Vašo hčer ljubim, toda ne glede na to se morate držati reda na ulici, kakor vsak drugi.”

“Prokleta!” je zaklical stari srdito. “Človek pride s kmetov, se veseli mesta, hoče hitro objeti svoje dete, pa ga njegov

bodoči zet nasilno in za prazen nič odre za tri rublje. Kar na lepem lop! Tako sem se seznanil s tvojim lepim ženinom. Hvala ti, hčerka!”

“Vaša hči s tem nima nikaškega posla,” je razdraženo kričal Peter. “Celo moja lastna nevesta bi morala plačati globo, ako bi se vedla na tak način. To je moja služba in zato tam stojim, da pazim na red. Kdor se proti njemu pogreši, mora plačati. Kaj pa, ako bi pri tem padli in prišli pod voz ali si zlomili nogo?”

“Le ne dolgih govorane,” je zarenčal oče sovražno. “Kaj vam je do moje noge? S svojo nogo smem napraviti kar hočem, kar se mi zljubi. Rajše se pomeniva o vaši: da mi vaša noga nikoli več ne prestopi tega praga. Mojo hčer pa si kar iz glave izbijte! Drago mi je bilo. Tamle pa so zidarji pustili luknjo!”

Stari je vstal, Peter pa se je zganil in molče zapustil sobo. V predsobi je slišal Sonjine vzdihne, ko pa se je počasi spuščal po stopnjicah, mu je na glavo priletela škatljica z bomboni. V tegobnem razpoloženju je vršil Peter svojo službo, obhajale so ga celo samomirne misli. Ko pa je nekega dne prišel iz službe domov, ga je čakalo na mizi nevestino pismo. Glasilo se je:

“Dragi Peter! Pridi jutri zvečer ob devetih k nam. Pričakujem te zanesljivo. Tisoč poljubčkov! Tvoja Sonja!”

Sonja mu je prišla odpret, ga vroče poljubila, in ko jo je vprašal po očetu, mu je brž pobjasnila:

“Oče je zahteval, naj ti pišem. Ne delaj nikakih neumnosti. Kar vstopi!”

Neodločno je Peter vstopil v sobo. Dišalo je po jodofornu in po karbolu, kakor v bolnici. Na divanu je ležal starček z obvezano glavo in tiho stokal.

“Oprostite, oče,” je začel Peter, “da sem se oni dan tako preneglil!”

“Prenaglil? Kaj še!” ga je prekinil starček. “Samo svojo dolžnost si vršil in prav nič drugega. Zakaj bi ne oglobil bedaka, ki skače v električno, ko je še v teku. Še glavo si lahko razbije — ojoj, dragi Peter — ali nimam prav?”

“Zelo ste prizanesljiv, očka,” mu je rahlo nasprotoval Peter. “Vendar človek s kmetov res ne more vsega vedeti.”

“Kar oglobi ga s tremi rublji pa bo kmalu vedel. Avto ne vpraša ali si s kmetov ali iz me-

sta. Avto te enostavno povozil, pa je. Če bi ne bilo stražnikov, ki skrbje za red, kam bi pa to prišlo? Koliko časa že služiš?”

“Štiri leta! Že nekolikokrat sem bil pohvaljen,” je odvrnil Peter skromno.

“To si gotovo nabral že mnogo denarja!”

“Mnogo,” je Peter smeje pritrnil.

“Še vse premalo,” je zaklical stari. “Zdaj pa pojdi v kuhinjo in pomagaj svoji nevesti prinesiti čaj.”

Peter je odhitel v kuhinjo in spraveval svojo od sreče sijajočo nevesto:

ČLOVEŠKI GLAS UKAZUJE STROJU

Brezzično brzojavljajanje se je prav za prav šele pričelo. Zato so tej človeški iznajdbi še široko odprto vrata razvoja. Italijanski učenjak D. F. Ravalico je izdal posebno in široko razlago ter popisuje, kaj se iz brezzičnega brzojavljajanja vse lahko razvije. Zlasti radijski aparat bo doživel še velikanski razvoj. Ravalico tako pripoveduje o prihodnosti kakršno si on zamišlja:

Brezzična telnika je silno živahna. Le pomislimo, kaj se je doseglo v teku tega četrstoletja, pa si boste lahko mislili, kaj vse lahko še pride na dan. Že sedaj imamo brezzično napravo, katera uboga človeški glas. Ta neverjetna nova iznajdba je bila prvič razstavljena l. 1934 na angleški brezzični razstavi. Razstavila jo je londonska Marconijeva družba. Prava čarobna skrinjica! Izgovoril si ime zaželjene oddajne postaje, in čarobna skrinjica je na tvojo besedo vključila dotično oddajno postajo. Komaj si izgovoril ime oddajne postaje, že ti je aparat začel oddajati njen program. Če ti na program ne ugajal, si zaklical besedico “Stop!” pa se je ustavilo. In če si takoj nato iztekel ime druge oddajne postaje, se je takoj nato tudi res oglasila. Pri vsem tem pa ni bilo nikjer nobenega skritega mehanizma, ki naj bi ga kdo zavrtel, ampak

“Kaj se je zgodilo? Prav ničesar ne razumem.”

“Srečno naključje,” se je smejala Sonja. “Oče je včeraj šel čez ulico. Prometni stražnik je dal znamenje, on pa se ni zmenil zanj, kar mirno je korčil dalje. Pridrvel je tovorni avto okoli vogala in zadel očeta z blatnikom. Padel je in si na čelu odril kožo. Zdravnik pravi, da ni nič. Ko pa je prišel domov, so bile njegove prve besede: ‘Takoj piši Petru, naj pride, zakaj sem ga prav za prav tako razžalil! Morda zato, ker skrbi za varnost ljudi? Tak človek, kakor je ta tvoj prometni stražnik, bi nikoli ne dovolil, da bi koga povozil avto. Še številko tega voza sem si zapomnil: M-5432 Ali nisi strašno srečen?’

“Nu, na to številko moramo staviti v loterijo!” je zaklical ženin ves blažen in nesel v sobo težki samovar.

Svatba je bila kaj kmalu! Istega dne sta novoporočenca stavila v loterijo številki 54 in 32 ter čez nekaj časa zadela glavni dobitnik.

je aparat deloval le na človekovo besedo.

To je bil seveda le skromen poskus l. 1934. Toda l. 1936 že utegnemo doživeti, da bi na človekovo besedo tak aparat kazal tudi daljnovidne slike, odkoder si bo zaželel. Leta 1934 je Marconijeva družba sicer izjavila, da se to nekak približen, čeprav dobro posrečen poskus. Vendar je pristavila, da se bodo ti aparati do l. 1960 znatno lahko izpopolnili.

Ako se bodo te iznajdbe res tako izpopolnjevale, kakor strokovnjaki napovedujejo, bo to novo poglavje zmagoslavja človeškega duha. Stroji že ubogajo človekovo besedo. Na tisti razstavi so razstavili tudi več takozvanih otroških železnic, katere so se začele premikati, ali pa so se ustavile na golo izgovorjeno povelje. Kakor bo morda mogoče z besedo ukazovali sprejemnemu aparatu, tako bo mogoče morda ukazovali tudi električni žarki. Treba bo sestaviti le tako natančen mehanizem, ki se bo sprožil, kakor hitro bo zadel vanj določeni zvok izgovorjene besede. Princip teh novih iznajdb bi bil torej z ozirom na sedanje iznajdbe še precej preprost, toda uspehi so pa tako bajni, kakršnih si ni mogel zamisliti niti sloveči Jules Verne, ali kak drug fantastični pisatelj preteklih časov.

NAJHITREJŠI EVROPSKI VLAK

Poljski vlak “Torpedo” je najhitrejši vlak v Evropi. Spreddaj je lokomotiva, ki ji je priklopljen en sam vagon. Stroj goni Diesellov motor. Vlak vozi s povprečno naglico 93 milj na uro.

Pota Ljubezni

Roman

31

Največjo pozornost je vzbujala seveda Vera Sepanova v svoji knežji toaleti — vse jo je opazovalo, si pošepetavalo in se spogledavalo.

Damski svet se je je izogibal, ali ona ni tega niti zapazila. V svoji duši sploh ni bila svobodna in ne vesela, toda na lepem obličju ni bilo opaziti, da so se jej za belim čelom podile umčne misli, da je njena notranjost izgubila svoj hladni, močni mir. Celo napram knezu se je kazala nekoliko drugačno ter se povrnila zopet k strogi etiketi. Njen pogled, ki se je srečaval z njegovim, ni bil več samozavesten, pa tudi ne kometen.

Vodil jo je skozi velikaško dvorano, vse oči so jima sledile. Počasi, kramljuje, z veliko praj premišljeno opreznostjo sta prišla do vhoda neke dvorane, kjer se je mahoma ustavil ter rekel tako glasno, da so ga mogli mnogi razumeti:

“Milostiva gospica, nedavno sva govorila o kipu Dafne, in izrekli ste željo, da bi jo videli, ker bi jo radi primerjali s sličnim kipom, ki je last kneginje Libanove. — Blagovolite vstopiti, milostiva, figura je v tem salonu.”

“Jako me zanima, hvala!”

Verjela mu je ter z resničnim zanimanjem stopila pred kip.

“Milostiva gospodična, prosim, saj to je bila samo pretveza.”

Prijel jo je za roko in jo vedel v drug salon, katerega vrata je zaprl.

“Mon Dieu, kaj pomenja to?” se je vpraševala prestrašena, in se je oddahnila, ko je izpustila njeno roko ter stopila celo na stran.

Glas se mu je tresel.

“Mademoiselle, prosil bi vas, da me poslušate par minut. Ljubim vas, obožavam vas, strastno, neizmerno vas ljubim. Dolge tedne sem se boril, sedaj je odločeno. — poročiti se hočem morgantično. Še je mala zapreka na tej poti k sreči, toda mogoče, da jo že jutri odstranim. Moj stric, veliki vojvoda mi mora vriniti besedo, ki sem jo dal princesi Margareti, ki naj bi postala moja žena. Dedič sem njegove dežele — toda odpovem se jej, ako treba. A sedaj vprašam vas, milostiva gospodična, ali se hočete na levo roko poročiti z menoj?”

Med njegovim govorjenjem je prešla Vera celo skalo čustev: prvemu strahu je sledilo brezmejno začudenje, potem bojazen ter na posled velika sreča — in ta je zmagala.

“Knez, nič lepšega si ne želim. Vi ste prvi mož, ki me je privezal nase.”

Z enim edinim vzklikom zanosa jo je prižel k sebi — dve žareči duši sta se strnili, pozabljujoči na svet — čas — življenje okoli sebe.

Ko sta se zopet vrnili v sedanost, se je našla Vera v naslanjaču, pred njo je pa klečal knez, držeč njene roke v svojih.

“Ti me ljubiš, Vera, sedaj je vse dobro! Reci mi še enkrat, da me ljubiš!”

“Ljubim te, Egon! Meni sami je to še tako novo. Šele malo časa se zavedam tega.”

“Čital sem v tvojih očeh, v tvojem zardevanju, v tvoji trenutni, toli dražestni zmedenosti, — opazil sem to v tvojih besedah — in od onega časa sem srečen!”

“Molči, prijatelj moj. — ne spominjaj me onega zardevanja — bilo mi je v resnici neprijetno.”

Zasmejal se je ves srečen.

“Meni pa je bilo sladko, nebesko. Ali veš, ljubica, da si me mučila, da si se igrala z menoj ter da sem bil divje ljubosumen na Dernhofa?”

“Kakšna ideja!” se je smejala Vera.

“Koketirala si z njim, dragica, nikar ne taji!”

“Nekoliko — hotela sem ga premagati. Toda pustiva ga, pustiva vse in misliva samo nase. Ljubim te! Ljubim te!”

Položila je svoje lice na njegovo — on je molčal v brezmejni sreči — potem se je vzravnila in rekla: “Dovolj, angel moj, dovolj!” — vzela je svoj čipkasti robec — “moj puder je videti tu na tvoji uniformi, pa ne maram, da bi svet vedel to. Glej, jedva sem tvoja nevesta, in že moram sreči strogemu svojemu gospodu. Ali ni to dober znak za pridno, poslušno ženo?”

Potem se je vedro zasmejala in stopila pred zrcalo.

“Kako negalantno, tako deranzirati damo — evetlice vse zmečkane — frizura zrahljana, lice razgreti — o, mon ami, odpri mi dozo s pudrom!”

Požiknala je, toda drhtela mu je roka, pa ni mogel.

“Ah, nekoliko neroden si. Ampak tega se moram samo veseliti, ker mi dokazuje, da nisi izvežban v službi lepih žen.”

“Ne,” je odgovoril resno, “pred teboj nisem ljubil še nobene ženske.”

(Dalje prihodnjič.)

ZNAMENITI ROMANI KARLA MAYA

Kdo bi ne hotel spoznati “Vinetova”, idealnega Indijanca, ki mu je postavil May s svojim romanom najlepši spomenik?

Kdo bi ne hotel biti z Mayem v “Padišahovi senci” pri “Oboževalcih Ognja”, “Ob Vardarju”; kdo bi ne hotel čitati o plemenitem konju “Rihju in njegovi poslednji poti”?

TO SO ZANIMIVI IN DO SKRAJNOSTI NAPETI ROMANI ! !

<p>IZ BAGLADA V STAMBUL
4 knjige, s slikami, 627 strani
Vsebina:
Smrt Mohamed Emina; Karavana smrti; Na begu v Goropa; Družba En Naz
Cena1.50</p>	<p>Izdajalec: Na lovu; Spet na divjem zapadu; Rešen milijoni; Dedič
Cena3.50</p>
<p>KRIŽEM PO JUTROVEM
4 knjige, s slikami
Vsebina:
Jezero smrti; Moj roman ob Nilu; Kako sem v Mekko romal; Pri Šumarib; Med Jezidi
Cena1.50</p>	<p>V GORAH BALKANA
4 knjige, s slikami, 576 strani
Vsebina:
Kovač Šimen; Zaroka z zaprekami; v golobnjaku; Mohamedanski svetnik
Cena1.50</p>
<p>PO DIVJEM KURDISTANU
4 knjige, 694 strani, s slikami
Vsebina:
Amadija; Beg iz ječe; Krona sveta; Med dvema ognjenik
Cena1.50</p>	<p>WINETOV
12 knjig, s slikami, 1753 strani
Vsebina:
Prvikrat na divjem zapadu; Za življenje; Nšo-El, lepa Indijanka; Prokletstvo zlata; Za detektiva; Med Komanč in Apač; Na nevarnih potih; Winnetov roman; Sans Ear; Pri Komančih; Winnetova smrt; Winnetova oporoka
Cena3.50</p>
<p>PO DEŽELI SKIPETARJEV
4 knjige, s slikami, 577 strani
Vsebina:
Brata Aladžija; Koča v soteski; Miridit; njaupava go
Cena1.50</p>	<p>Z U T I
4 knjige, s slikami, 597 strani
Vsebina:
Boj z medvedom; Jama draguljev; Končno — Rib, in njegova poslednja pot
Cena1.50</p>

Naročite jih lahko pri:

KNJIGARNI “Glas Naroda”

216 West 18th Street New York, N. Y.

ZA KRATEK ČAS IN ZABAVO
NASLEDNJE KNJIGE TOPLO PRIPOROČAMO
LJUBITELJEM ZDRAVEGA HUMORJA

- DOMAČE ŽIVALI. 72 strani. Cena 30
- GODČEVSKI KATEKIZEM. 61 strani. Cena 25
- HUMORESKE IN GROTESKE. 180 strani. Cena 80
- Trdi vez. Cena 1.-
- 12 KRATKOČASNIH ZGODBIC. 72 str. Cena 25
- PO STRANI KLOBUK. 159 strani. Cena 50
- POL LITRA VIPAVCA. spisal Felgel. 136 str. 60
- FREDRŽANI. PREŠERN IN DRUGI SVETNIKI V GRAMOFONU. 118 strani. Cena 25
- SANJSKA KNJIGA 60
- SANJSKA KNJIGA 90
- SLOVENSKI ŠALJIVEC. 90 strani. Cena 40
- SPAKE IN SATIRE. 150 strani. Cena 90
- TIK ZA FRONTO. 150 strani. Cena 70
- TOKRAJ IN ONKRAJ SOTLE. 67 strani. Cena 30
- TEENUTEK ODDIHA
(Knjiga vsebuje tudi šalolgro “Vse naše”). 180 strani. Cena 50
- VELIKA ARABSKA SANJSKA KNJIGA 1.50
- VESELE POVESTI. 70 strani. Cena 35
- ŽENINI NAŠE KOPRNELE. 111 strani. Cena 45

TE KNJIGE LAHO NAROČITE PRI:

KNJIGARNA “GLAS NARODA”
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

OGLAŠUJTE V “GLAS NARODA”

Kje je Eva? .:

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

33 ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

"Ali nima žene, da je hotel priti s svojo sestro?" vpraša oče in tjo ostro pogleda.

To je prihajalo na očetova njesa tako ginljivo žalostno, da Eva iskreno pritisne k sebi.

"Srečna usoda naj nanese, da se nekega dne z njim snidem in se mu zahvalim. Sedaj pa bova govorila o drugih stvarih, ki so za sedaj važnejše.

"Gorkote ravno ne drži preveč, pri tebi pa je tako gorko. V kavarni sicer nisem zmrzovala, toda zvečer, kadar sem prišla domov v svojo sobo. Sele od Božiča mi je bilo mogoče nekoliko kuriti, ker mi je gospod Schrey za praznike dal dvajset frankov."

Zopet jo ginjen privije k sebi. "Nikdar več ne boš zmrzovala. Sedaj pa moram poklicati Mr. Browna, ker imam zanj več naročil. Pozneje pa me boš peljala v sobo, kjer si stanovala."

Mr. Brown pride in Henrik Mantel mu pravi mirno: "Naročite spodaj, da za mojo hčer poleg moje sobe pripravijo dve sobi; kolikor mi je znano, ste obe prazni. Potem naj vam povedo ime tvojke, kjer je mogoče kupiti ženske kožuhe. Pokličite na telefon in naročite, da naj pošljejo tusem v hotel nekaj ženskih kožuhov. Ali pa moramo navesti tudi mero?"

Mr. Brown pogleda Evo. "Ni potrebno, Mr. Joachim, dovolj je če rečemo velikost štiriinštirideset."

Mantel se mra smejati. "Vidiš Eva, Mr. Brown ve vse in vse napravi, kakor bi mignil. Natančno ve, kakšen mora biti kožuh, ki ga moreš nositi."

Eva ga prestrašena pogleda.

"Jaz? Kožuh? Vendar ne misliš kožuha?"

"Na vsak način. Ali mogoče misliš, da bo hči Henrika Joachima Mantela s to tanko, obnošeno sukunjo hodila okoli? Ne, Eva, sedaj moraš dovoliti, da bo Mr. Brown nekoliko za tebe skrbel. V kratkem času ti bo vse pričaral, kar potrebuješ. Vzemite avtomobil, Mr. Brown in se vozite od trgovine do trgovine ter nakupite vse najpotrebnejše stvari za mojo hčer. Saj vidite, da mora biti od nog do glave nanovo oblečena. Na vaš dobri okus se zanesem. Najboljše je še, da za vsako stvar pošljejo vzorce, kot za kožuh. Ne pozabite, prosim, ničesar, do rokavic. Pokaži roke, Eva; mislim šest in četrt. Kaj mislite, Mr. Brown?"

"Šest," pravi Mr. Brown določno.

"Dobro! Vi že veste. Najprej vse potrebno za na ulico in večerno obleko, popolnoma priprosto, toda prvovrstno. Saj me razumete."

"Seveda, Mr. Joachim; v eni uri bo vse preskrbljeno."

"Dobro! Medtem pa bova tukaj jedla v moji sobi, Eva. Sedaj se ne moreš v obednico. Mogoče pa ež danes zvečer. Rad bi se pokazal s svojo lepo hčerjo."

Mr. Brown odide in Eva objame očeta napol smeje, napol jokaje.

"Oh, oče, še vedno se mi zdi, kot bi se mi sanjalo. Samo če se ne bom kmalu zbudila v svoji majhni, mrzli sobi!"

"Ne boj se; saj popolnoma čuješ, moj dragi otrok!"

Eva se nekoliko smeje.

"Mr. Brown pa menda res vse ve in se na vse razume. Radovedna sem, ako bo v resnici vse prinesel, kar potrebuješ, da pokažeš hčer v okvirju, ki je tebe vreden."

"Le kar pomiri se; ničesar ne bo pozabil, do čipkastege žepnega roba in rdečila za ustnice, česar pa menda ne boš rabila."

"Ne, ne, prav gotovo ne!"

"Saj bi bilo škoda. Pokaži mi enkrat svoje roke."

Iztegne mu, lepe, vitke roke. Oče jih ljubeznivo opazuje. Bile so nežne, lepo negovane, četudi je bilo mogoče videti da za to ni imela ravno najboljših in najdražjih sredstev. Ljubeznivo pritisne njene roke na svoja lica.

"Tako sem vesel, da imam lepo hčer in da ima tako lepe roke. Bom zelo občuden oče. V nekaj dneh moraš izgledati popolnoma drugače; tvoja lepota mora samo dobiti pravi okvir."

Sluga ju zmoti, ko prinese kosilo. Eva misli, da zaradi presenečenja ne bo mogla ničesar jesti, toda okusna jedila so jo tako zelo zapelevala.

Z veseljem vidi oče, kako brezhibno se obnaša pri jedi. In oče ji streže kot kak kavalir, vsled česar je Eva vsa srečna, da ima tako elegantnega očeta. Vsa navdušena ga vedno pogleduje, kadar ji s čim postreže.

Na to pa Mantel tudi je z veliko slastjo, tudi pije malo vina in pri tem mora Eva misliti na Ludvika Oldena, kako ji je oni večer potiskal grozdne jagode skozi ustnice. O, kaj bi neki rekel, ko bi vedel, kako čudno se je vse pri njej obrnilo?

"Prav dobro mi tekne, oče; to so same dobre stvari."

In Mantel je srečen, da ji je mogel sedaj nuditi vse dobre stvari življenja.

Takoj po obedu pride mlad mož in prinese ženske kožuhe. Eva pomehi enega za drugim in imela je nepopisno prijeten občutek, ko so se mehki kožuhni oprjemali njenih udov. Izbrati si je hotela najcenejšega, četudi ji ni bil najbolj všeč, toda oče je vsak tak kožuh zavrgel.

Mantel izbere za njo lep sobolov kožuh, ki ji je sicer tudi najbolj ugajal, ki ga pa prav gotovo ne bi izbrala, ker je veljal nad štiritisoč frankov. Eva se prestraši, ko oče izbere ravno ta kožuh. Vsa preplašena ga gleda, ko mladi mož z ostalimi kožuhni in čekom za sobolov kožuh odide.

"O, dragi oče, to je vendar pregrešno predrago. Saj si že Schreyu plačal tako visoko vsoto, da si me odkupil. Sedaj pa še ta dragi kožuh in kar bo še Mr. Brown zame kupil."

Mantel se smeje ter ji prijazno poboža čelo.

(Dalje prihodnjč.)

SREČNO SVIDENJE

Na sliki vidite Louisa Companysa v objemu s Perezom Farrasom. Companys je bil predsednik kratkotodobne španske republike Catalonije. Ko so zmagali pri zadnjih španskih volitvah radikalni elementi, je bila proglašena splošna amnestija za politične jetnike. Med drugimi je bil izpuščen tudi Campanys.

"JAMA GORI!" — MIŠNICA SMRTI

Ta mesec je minila trideseta obletnica najstrašnejše jamske katastrofe, kar jih pozna zgodovina rudarstva, katastrofe v severno-francoskem premogovniku Courteresu pri Lensu, ki je zahtevala 1200 človeških žrtev. 10. marca 1906, proti 5. zjutraj je odšel nočni posad v istem času se je spravlil v jamo dneveni posad, 1800 mož. Eno uro pozneje se je zgodila strašna nesreča.

Rudarji, ki so delali v rovih, so hipoma zaslišali votlo gromenje in šumenje iz globine. Nekoliko hipov na to je zavražalo, kakor da hoče silen vihar privreti na površje. In res je siknil strašen vrtnec iz vzghoda v jamo. Ta vrtnec je bil tako silovit, da je pognal streho nad jamo v zrak in razgibal težko naložene premogovne vozove. Nekemu rudarju, ki je stal 20 m od vghoda, je kos kovine, ki ga je odtrgal veter in ga zagugal kakor meteor skozi zrak, raztreščil lobanjo.

Še preden so se ljudje zavedli od prvga strahu, so planili iz sosedne jame nekateri rudarji. Kričali so, jokali in se vedli kakor zblazneli. "Jama gori!" To je bilo vse, kar so mogli spraviti iz sebe. Nastala je panika, vse je bežalo. Iz nesrečne jame se je začel dvigati enak dim, strupeni plini so okuzili ozračje daleč naokrog. Spodaj pa, v globini 300 m, se je nadaljevalo množestveno umiranje.

Navzlic neznaniski nevarnosti, ki je pretila vsemu živemu, so takoj organizirali reševalna dela. Skozi najgostejši dim in strupene pare so si pogumni možje krčili pot v krajevstvu smrti. V globini kakšnih 100 m so trčili ob prve žrtve katastrofe. V nerazrešljivem kaosu tramov in premogovnih skal so se dvigale pred njimi v nejasnem soju svetilk gore človeških in konjskih trupel, strašno zmalčanih, raztrganih in sežganih. Iz teh kupov je bilo slišati grozno ječanje ranjencev in umirajočih. Poškodbe na truplih, ki so jih spravili na površje, se ne daje popisati. Pri mnogih truplih sploh ni bilo mogoče reči, da so od ljudi. Enim so manjkale glave, druga so imela razparane trebuh, iz katerih je sililo ožgane drobovje. Skoraj vse žrtve so bile razgaljene. Da so lahko prodrali do njih, je bilo treba šele korak za korakom izprazniti rove, ki so bili napolnjeni z razbitimi tramovi in masami premoga. Večina mrtvecev je kazala vse znake zastrupljenja z jamskim plinom. Mnogi niso niti zbijali vtisa, da so mrtvi, temveč je bilo videti, kakor da pokojno spijo brez znaka smrtnega strahu ali bolečine.

Reševalci so delali z mrzlično naglico. Nekateri med njimi so se zadušili v rovih, ali pa so jih zmečkali rušeči se premogovni skladi. Končno so morali ustaviti vse reševalno delo, ker so se strupeni plini preveč razvili ter je od trupel preveč zaudarjalo in je postala vročina tako silna, da ni bilo mogoče naprej.

Približno iz globine 300 m je bilo slišati obupne krike zaprtih rudarjev. Reševalci so jim mogli približati le na 130 m, potem pa so morali nazaj, ker se je začelo vse podirati. Ljudje, ki so bili v jami zaprti, so morali žalostno poginiti. Strašni so bili tudi prizori pred vghodom v jame. Velikanske množice so jih oblegale, otroci so kričali, ženske so si pulile v bolečini lasje, možje so jokali. Skupine žensk se udeležile reševalnega dela. Morali so zavoljo reda poklicati vojaštvo na pomoč. Pri tem je prišlo med razburjeno maso

do ogorčenih prizorov. Množica se ni strašila dejansko napadati vojaštvo in orožništvo.

12. marca je prispela iz sosednega vestfalskega premogovnika "Hibernia" na pomoč nemška reševalna ekspedicija. 12 mož, samih specialistov za reševanje, opremljenih s tedaj najmodernejšimi pripomočki. Edino tako je bilo mogoče prodreti v globino in delati čudeže z dviganjem trupel in mož, ki so še ostali živi. Do 11. zvečer so ti možje skozi neznošen mrliški smrad, skozi tisoč nevarnosti, dospeli v globino 500 m, kjer so naleteli spet na cele kupe gnijočih trupel. Spravili so te mrtvece na dan, konjska trupla pa so polij z apnom.

Vzrok za strašno nesrečo ni bil v kakšni elementarni katastrofi, kakor so prvotno domnevali, temveč, kakor običajno, v nemarnosti rudniške uprave. Že mesec dni pred katastrofo se je v jami št. 3, pojavil požar, kakršni v premogovnikih niso redki. Skušali so ga zadušiti s tem, da so zamašili ogrožene rove, da ni mogel zrak vanje. Toda požar se je navzlic temu širil. Inženjerji in upravniki so molčali. Celo ko je začel požar lizati lesene podpore rovo, niso ustavili dela dotlej, da bi nevarnost minula. Zar je dosegel podzemeljska ležišča jamskih plinov, nastala je strahovita eksplozija, da so plameni vdrli do 2 in 4 jame. Plamen je uničil leseno ogrodje, rovi so se začeli podirati. Jame so se v kratkem času spremenile v vulkan, ki je bljuval ogenj in dim. Rudnik je postal v nekoliko trenutkih pekel iz katerega ni bilo nobene rešitve.

Ta strašna nesreča bi ne postala nikoli tako strašna, da ni bilo vodstvo rudnika poleg omenjene nevarnosti, krivo še drugih. V courrierskih jamah ni bilo niti lestev, po katerih bi se mogli še živi ljudje rešiti na vrh, v jamah so delali še tedaj z odprtimi svetilkami, reševalna služba ni imela na razpolago najboljših pripomočkov in je morala zavoljo tega skoraj za dva dni ustaviti svojo delo. Pri vsem tem je po eksploziji odpovedala tudi dvigalna naprava. Tako so postale jame prave mišnice, v katerih so delavci, ki bi se lahko še rešili, morali ob živem telesu zgoreti.

Od 1795 rudarjev, ki so bili odšli z dnevnim posadom v globino, so mogli rešiti živih samo 571 ljudi, večinoma težko

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (Travel Bureau) 216 W. 18th St., New York. Pišite nam za cene voznih listov, rezervacijo kabin in pojasnila za potovanje.

Na parnikih, ki so debelo tiskani, se vrše v domovino izleti pod vodstvom izkušnega spremljevalca.

poškodovanih. Ostalih 1224 je poginilo od ognja, strupenega plina, rušečega se skalovja in tramovja. Poginilo je istotako skoraj 600 konj. Med reševalci je bilo nadaljnjih 17 smrtnih žrtev. Do začetka aprila se je reševalno delo nadaljevalo. 30. marca, torej skoraj tri tedne po katastrofi, so nemški rudarji rešili 14 nesrečnikov, ki so bili še živi. Zadnje žive ponesrečence so spravili na dan 4. aprila. Pobesneli elementi so z enim udarom napravili stotine žena za vdove, tisoče otrok so oropale rednikov, povzročili so žalost in bedo kakršne v zgodovini rudarstva ni bilo. Courrierski pekel pomeni strašen rekord v statistiki jamskih nesreč.

BELI LASJE NE POMENJAJO STAROSTI

V nekem pariškem listu si lahko pred kratkim bral, da so beli lasje pri ženskah zelo imenitni, da dobro učinkujejo in da nimajo nobenega opravka s starostjo.

Vprašanje je, koliko je žensk ki bi verjele v to trditvev pariškega lista. Tiste, ki trpijo zavoljo prezgodnje osivitve, so gotovo bolj prepričane o tem, da delajo sivi lasje žensko starejšo, nego je morala v resnici. Tudi praksa je bolj tega naziranja, kajti le preprosti so primeri, da morajo ženske s sivimi lasmi prepustiti svoja mesta tovarišicam, ki so videti mlajše. V Londonu so nedavno ženske osnovali klub 30 in 40 letnih, ki mu predseduje Miss Margaret Bandfieldova v letih 1929 do 1931, ministrica za delo v Maedonaldovi vladi. Ta klub si je zastavil nalogo, ki so v poklicnem življenju sposobne, eventualno v nove službe, kjer ne bodo tako gledali na barvo njih las.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Polez naslova je razvidno do kaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja je leto. Da nam prihranite nepotrebnega dela in stroškov, Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Pošljite naročnino naravnost nam ali jo plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kojih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so upravičeni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

- CALIFORNIA: San Francisco, Jacob Laushin
COLORADO: Pueblo, Peter Culig, A. Satič
INDIANA: Indianapolis, Fr. Zupančič
ILLINOIS: Chicago, J. Bevič, J. Lukanich
KANSAS: Girard, Agnes Močnik
MARYLAND: Kitzmiller, Fr. Vodopivec
MICHIGAN: Detroit, Frank Stular
MINNESOTA: Chisholm, Frank Gouze
MONTANA: Roundup, M. M. Panian
NEBRASKA: Omaha, P. Broderick
NEW YORK: Gowanda, Karl Strniška

ZEMLJEVIDI
STENSKI ZEMLJEVIDI
POKRAJNI ROČNI ZEMLJEVIDI
Jugoslavija 30
Dravska Banovina 30
CANADA 40
ZDRUŽENIH DRŽAV
VELIKI 40
MALI 15
NOVA EVROPA 60
ZEMLJEVIDI POSAMEZNIH DRŽAV:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky, Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming 25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York, Virginia 40
Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.
KNJIGARNA "GLAS NARODA" 216 W. 18 Street New York, N. Y.

- 14. aprila: Evropa v Eremen
15. aprila: Aquitania v Cherbourg
18. aprila: Lafayette v Havre
22. aprila: Berengaria v Cherbourg
23. aprila: Bremen v Bremen
5. aprila: Conte di Savoia v Genoa
2. maja: Champlain v Havre
6. maja: Washington v Havre
8. maja: Berengaria v Cherbourg
9. maja: Bremen v Bremen
12. maja: Normandie v Havre
19. maja: Europa v Bremen
20. maja: Manhattan v Havre
21. maja: Aquitania v Cherbourg
23. maja: Champlain v Havre
26. maja: Normandie v Havre
28. maja: BERENGARIA v Cherbourg
3. junija: Washington v Havre
5. junija: Queen Mary v Cherbourg
6. junija: Paris v Havre
11. junija: Ile de France v Havre
13. junija: Bremen v Bremen
16. junija: Normandie v Havre
17. junija: BERENGARIA v Cherbourg
20. junija: Europa v Bremen
24. junija: Queen Mary v Cherbourg
27. junija: Lafayette v Havre
1. julija: Washington v Havre
2. julija: Berengaria v Cherbourg
3. julija: Ile de France v Havre
8. julija: Queen Mary v Cherbourg
11. julija: Aquitania v Cherbourg
14. julija: Normandie v Havre
15. julija: Manhattan v Havre
16. julija: Aquitania v Cherbourg
18. julija: Rex v Genoa
23. julija: Europa v Bremen
25. julija: Vulcania v Trst
29. julija: Queen Mary v Cherbourg
UPRAVA "GLAS NARODA"
Advertise in "Glas Narod"